

ΕC VET & ελληνική
πραγματικότητα: όρια,
δυνατότητες και προοπτικές
στην εποχή της κρίσης

Νίκος Φωτόπουλος

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας -
Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής
ΓΣΕΕ

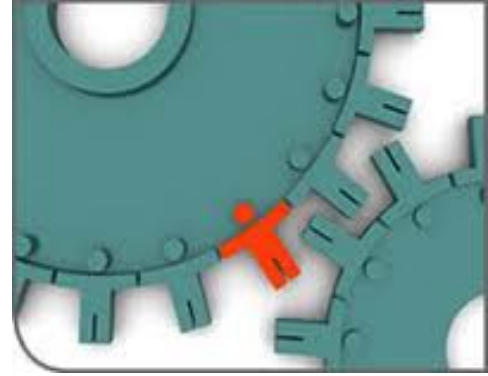
η υφιστάμενη κοινωνική & οικονομική συγκυρία και η εκπαιδευτική πολιτική

η υπαγωγή της Ελλάδας στο δημοσιονομικό αδιέξοδο, στην παρατεταμένη φάση της ύφεσης και στο φάσμα της κρίσης εκ πρώτης όψεως δημιουργούν ένα δυσμενές περιβάλλον για την ευδοκίμηση εναλλακτικών πολιτιών στο χώρο της εκπαιδευτικής πολιτικής.

σε ένα δεύτερο επίπεδο ανάγνωσης, η κρίση και τα προβλήματα της χώρας μπορούν να αποτελέσουν δομική ευκαιρία ανάταξης και επαναπροσδιορισμού των συντεταγμένων της εκπαιδευτικής μας πολιτικής με στόχο την προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής

χωρίς αμφιβολία

- η ανάγκη μεταρρυθμίσεων κρίνεται αντικειμενικά επιβεβλημένη
- η ευρωπαϊκή προοπτική απαιτείται να ιδωθεί καταφατικά και κυρίως μέσα από το πρίσμα του **δημιουργικού σκεπτικισμού** και όχι του άγονου αρνητισμού
- η συνολικότερη στάση μας οφείλει να συμβαδίζει με την κριτική αφομοίωση και την προώθηση όλων των εργαλείων που μπορούν να ενισχύσουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, την απασχόληση, την κοινωνική συνοχή, την περιστολή των ανισοτήτων, την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στη βάση της ισοτιμίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης

το ECVET στη ρητορική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) είναι το νέο Ευρωπαϊκό εργαλείο για την προώθηση της κινητικότητας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των εθνικών συστημάτων και υποσυστημάτων εκπαίδευσης
- η υιοθέτηση και εφαρμογή του ECVET βασίζεται στην πάγια αρχή της Ε.Ε περί προεξαιτικότητας και εθνικής αυτονομίας στην εφαρμογή του ή μη, ωστόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και οι χώρες οι οποίες συμμετέχουν στην οργάνωσή του υποστηρίζουν την προώθηση εν λόγω μέσου με τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων.

-
- σκοπός του ECVET είναι να καταστεί δυνατή η **αναγνώριση των προσόντων (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες)** των σπουδαστών κατά τη διάρκεια των περιόδων κινητικότητας,
 - με τη δημιουργία μίας ενιαίας δομής προσόντων
 - τη χρήση μιας κοινής γλώσσας,
 - την ενίσχυση των ανταλλαγών
 - την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των παρόχων (providers) Ε.Ε.Κ και των αρμοδίων φορέων σε όλη την Ευρώπη.
 - στο πλαίσιο της διεθνούς κινητικότητας αλλά και της κινητικότητας στις χώρες μέλη, το ECVET αποσκοπεί στο να στηρίζει την **αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων**

Μαθησιακά αποτελέσματα :

το κλειδί για τη συνέχιση της μάθησης και τη μετάβαση στην απασχόληση

ECVET, ECTS

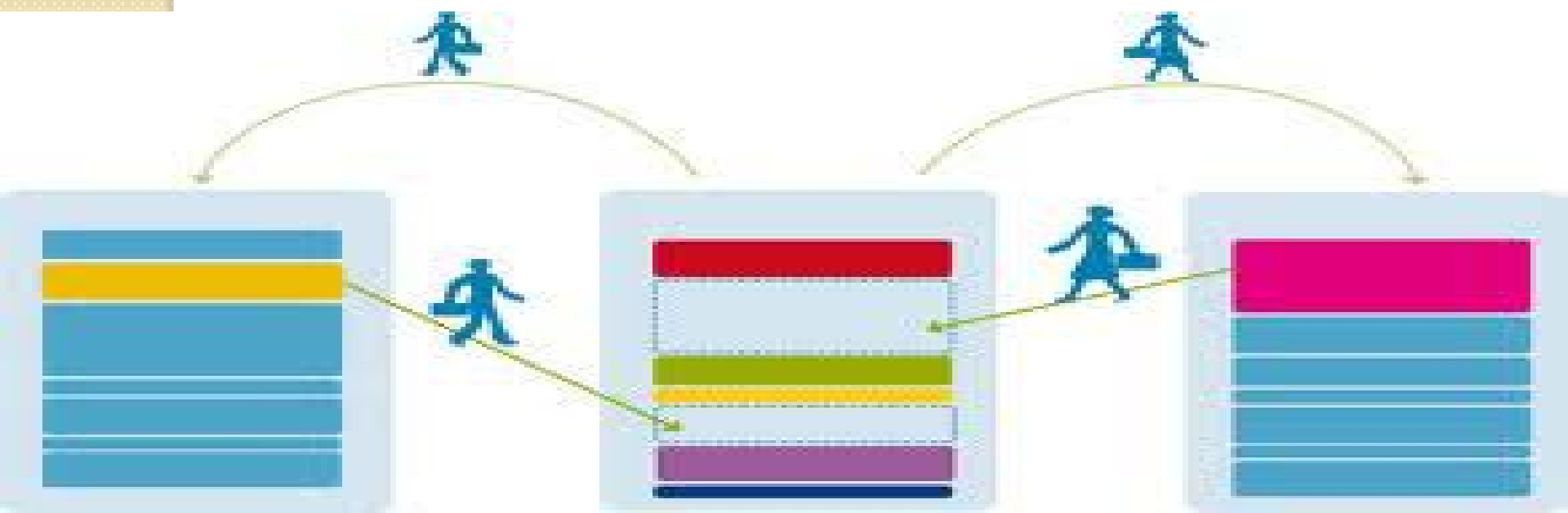
NQF/EQF

Αναγνώριση μη τυπικής
Και άτυπης μάθησης

Μαθησιακά αποτελέσματα
Γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες

Διά βίου καθοδήγηση
και προσανατολισμός

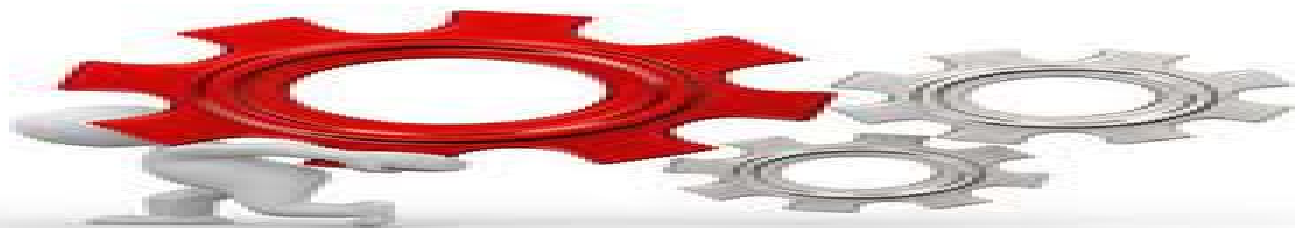
το ECVET βασίζεται σε έννοιες και διαδικασίες οι οποίες χρησιμοποιούνται με έναν συστηματικό τρόπο για τη δημιουργία ενός κοινά αποδεκτού και διαφανούς τρόπου μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (credits) και αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων (recognition of learning outcomes) στο χώρο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ευρώπη.

κομβικά σημεία του ECVET :

- **τα μαθησιακά αποτελέσματα**, τα οποία είναι οι δηλώσεις του γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που μπορούν να επιτευχθεί σε μια ποικιλία από περιβάλλοντα μάθησης.
- **οι ψηφίδες των μαθησιακών αποτελεσμάτων** που αποτελούν συστατικά των προσόντων. Οι μονάδες μπορούν να αξιολογηθούν, να εγκυροποιηθούν και να αναγνωριστούν.
- **οι βαθμοί ECVET**, οι οποίοι παρέχουν επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις μονάδες και τα προσόντα σε αριθμητική μορφή.

- **οι πιστωτικές μονάδες** οι οποίες παρέχονται σε όσους αξιολογούν και τειμηριώνουν τα μαθησιακά τους αποτελέσματα. Οι μονάδες αυτές μπορούν να μεταφερθούν σε κάποιο άλλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ενώ συσσωρευόμενες οδηγούν στην απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος στο βαθμό που το επιτρέπουν οι υπάρχουσες διαδικασίες και οι σχετικοί κανονισμοί πιστοποίησης στις συμμετέχουσες χώρες.
- **η αναγκαία αμοιβαία εμπιστοσύνη** και συνεργασία μεταξύ των οργανισμών οι οποίοι συμμετέχουν στο ECVET μέσω Μνημονίων Συνεργασίας και Συμφωνιών Μάθησης.

ECVET is based on concepts and processes which are used in a systematic way to establish a common and user-friendly language for transparency, transfer and recognition of learning outcomes. Some of these concepts and processes are already embedded in many qualifications systems across Europe.

LEARNING OUTCOMES, which are statements of knowledge, skills and competence that can be achieved in a variety of learning contexts.

UNITS OF LEARNING OUTCOMES that are components of qualifications. Units can be assessed, validated and recognised.

ECVET points, which provide additional information about units and qualifications in a numerical form.

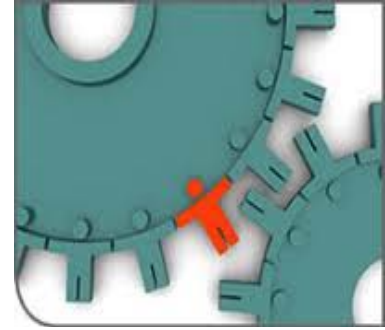
CREDIT that is given for assessed and documented learning outcomes of a learner. Credit can be transferred to other contexts and accumulated to achieve a qualification on the basis of the qualifications standards and regulations existing in the participating countries.

MUTUAL TRUST and partnership among participating organisations. These are expressed in Memoranda of Understanding and Learning Agreements.

προαπαιτούμενα και βασικές προϋποθέσεις

είναι αναγκαίο να δούμε το ECVET όχι απομονωμένα και μηχανιστικά, ενταγμένο μέσα στη γραφειοκρατική αντίληψη ενός ακόμα επιμέρους εργαλείου της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής.

επιπλέον, επιβάλλεται η **ολιστική προσέγγιση** της λειτουργίας τους ως ενεργητικού εργαλείου της ωρίμανσης και ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής μας προοπτικής στο πεδίο των πολιτικών για την εκπαίδευση/κατάρτιση.

προαπαιτούμενα και βασικές προϋποθέσεις

- δημιουργία μιας δομημένης εθνικής στρατηγικής η οποία να λαμβάνει υπόψη της όλα τα μέχρι σήμερα υπάρχοντα εργαλεία τα οποία η Ε.Ε προωθεί προκειμένου να διαμορφώσει τους όρους μιας ενιαίας γλώσσας στο Ευρωπαϊκό χώρο της εκπαίδευσης – κατάρτισης.
- σύνδεση με τα άλλα εργαλεία (NQF, EQF, ESCO, EQAVET, ECTS, EUROPASS, LLL, κ.λ.π) ώστε να υπάρχει κοινή γλώσσα, κοινός επικοινωνιακός κώδικας, συμπληρωματικότητα των δράσεων και των πρακτικών,
- σύνδεση με τα θεμελιακά ζητήματα της τυπικής, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

ECTS : European Credit Transfer and Accumulation System

Historical context: First experimented 1989 in the framework of the Erasmus programme, then incorporated into the Bologna Process

Field of application: Higher education institutions

Objectives : the recognised mobility of students within the European Higher Education Area

Methodological approach: based on learning content and student workload (input oriented)

Limits: Not applicable to vocational education at tertiary level, nor to alternative learning pathways (continuing education, informal learning, etc.)

ECVET: European Credit for Vocational Education and Training

Historical context: Experimented since 2009 in the framework of pilot projects. Incorporated into the Copenhagen Process through a Recommendation of the EP and Council

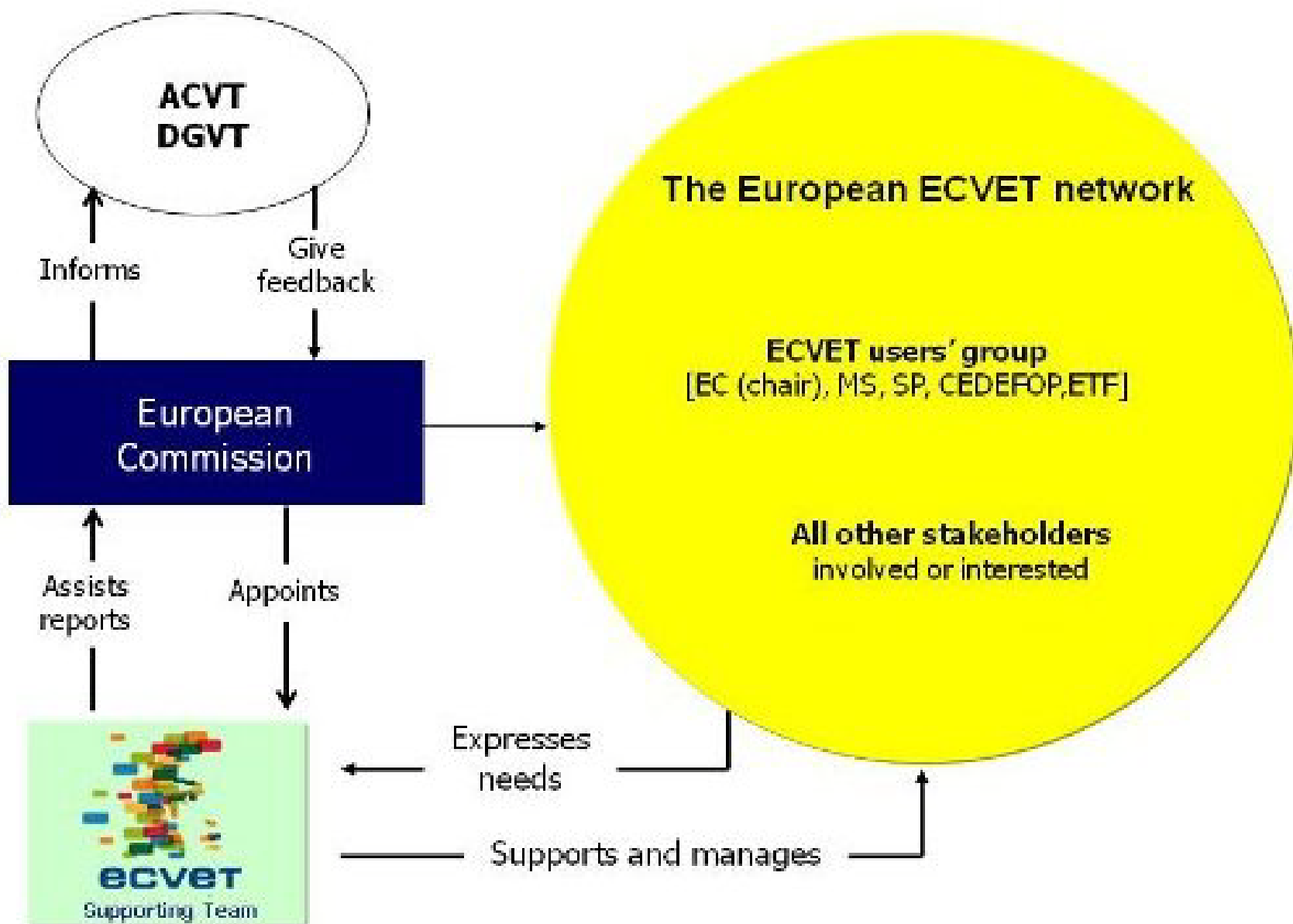
Field of application: VET, including continuing education and informal learning

Objectives : putting in place a credit system compatible and in line with the specificities of VET

Methodological approach: based on learning outcomes (output oriented)

Limits: So far, no connection with ECTS has been defined

ECVET governance diagram

εργαλεία και έννοιες όπως:

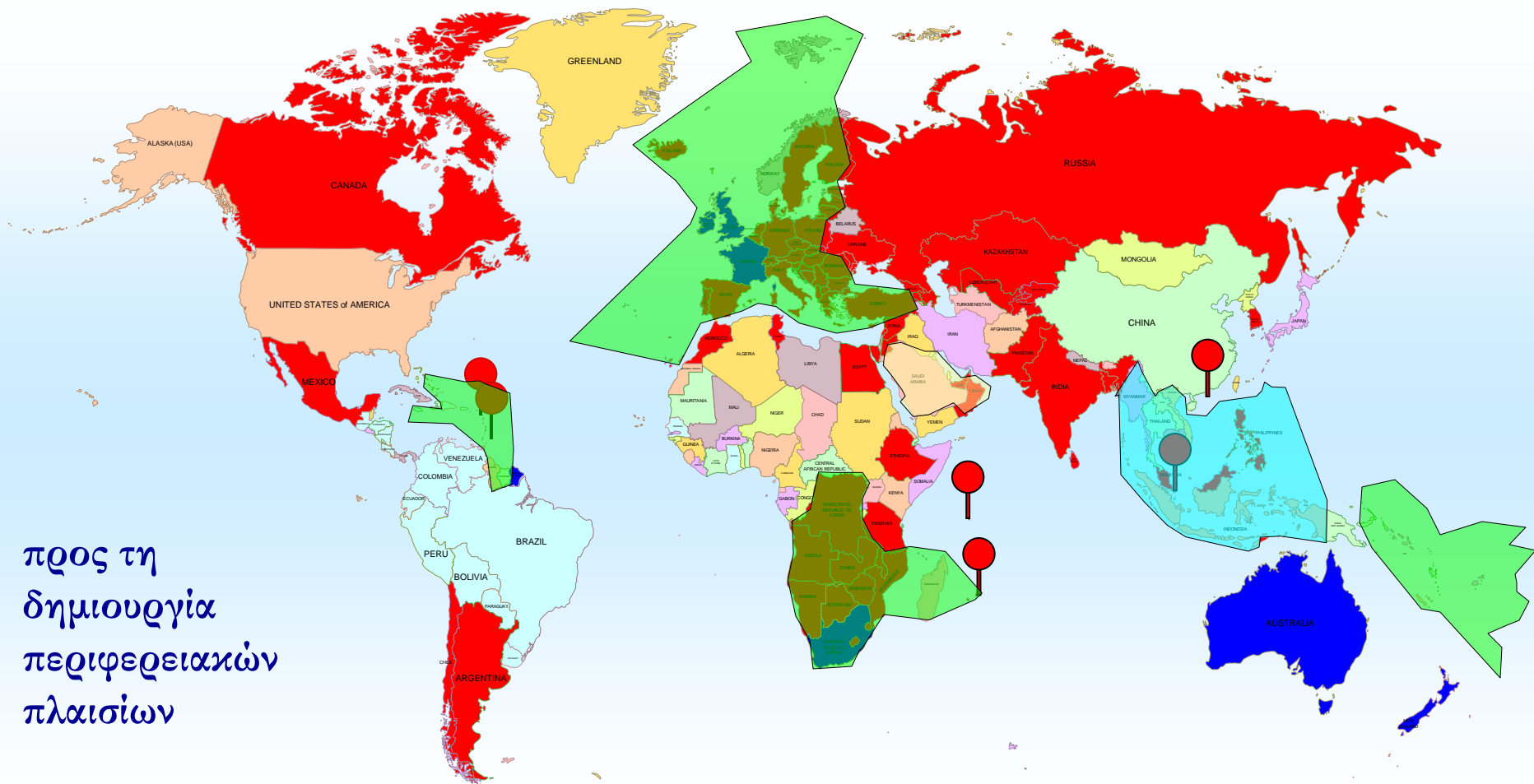
- η πιστοποίηση προσόντων,
- το Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων,
- η δημιουργία modules και πιστωτικών μονάδων,
- η συσσώρευση και μεταφορά των μονάδων αυτών,
- η πιστοποίηση και η μεταφορά της συσσωρευμένης γνώσης από το ένα σύστημα στο άλλο,
- η πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης ανεξάρτητα από το φορέα ή τον τρόπο απόκτησης της γνώσης αυτής,
- η αξιολόγηση και διασφάλιση της ποιότητας,
- η επάρκεια των εκπαιδευτικών μέσων και διαδικασιών,
- η αξιοπιστία, η διαφάνεια, ο δημόσιος και κοινωνικός έλεγχος των πιστοποιήσεων κ.α

εμπλεκόμενοι φορείς

- οι κρατικοί φορείς και οργανισμοί που είναι πάροχοι (providers) κατάρτισης και δια βίου εκπαίδευσης, (ΕΠΑΛ- ΕΠΑΣ, ΙΕΚ, ΚΕΚ, ΔΔΜ)
- οι κοινωνικοί εταίροι, (ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ ΣΕΒ, ΓΣΒΕΕ, ΕΣΕΕ κλπ)
- οι δραστηριοποιούμενοι φορείς και οργανισμοί στον ιδιωτικό τομέα,
- οι επιστημονικές ενώσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων και στην κατάρτιση,
- τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά ιδρύματα που παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση και δια βίου εκπαίδευση,
- οι περιφέρειες, οι δήμοι και τα ΚΔΒΜ των οποίων αναμένεται η λειτουργία κ.ο.κ
- οι εκπαιδευτικοί, και οι εκπαιδευτές ενηλίκων
- οι φοιτητές, σπουδαστές, εκπαιδευόμενοι σε ΔΔΒΜ
- ο επιχειρηματικός κόσμος

προς τη
δημιουργία
περιφερειακών
πλαισίων

οφείλουμε όμως, να λάβουμε υπόψη

- το **εθνικό έλλειμμα κατανόησης** της ευρωπαϊκής στρατηγικής και του σημείου στο οποίο βρίσκεται σήμερα η εθνική μας εκπαιδευτική πολιτική σε σχέση με τις ευρωπαϊκές εξελίξεις
- το **υπαρκτό και σημαντικό έλλειμμα γνώσης, ενημέρωσης και πληροφόρησης** για τα εργαλεία της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής
- τον **αποσπασματικό και πολλές φορές αναποτελεσματικό χαρακτήρα** των μέχρι σήμερα επιχειρούμενων ενεργειών και μεταρρυθμίσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, κατάρτισης, δια βίου μάθησης
- την **ανάγκη να αποτιμηθεί όσο το δυνατόν αξιόπιστα η υφιστάμενη κατάσταση**, να χαρτογραφηθεί, να αναλυθεί και να κατανοηθεί με επάρκεια
- την **ανάγκη να υπερβληθεί η, κατά κοινή ομολογία, απογοήτευση ή η δυσπιστία** μεγάλου τμήματος των συμπολιτών μας για τα ευρωπαϊκά τεκταινόμενα, ιδιαίτερα σήμερα που η χώρα ταλανίζεται από το δημοσιονομικό αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει.

πέρα λοιπόν από τα τεχνικά ζητήματα

- αναδύονται ζητήματα πολιτικής φύσης και στρατηγικής
- απαιτείται διευρυμένη συναίνεση και ισχυρές κοινωνικές συμφωνίες
- επιβάλλεται η σύνδεση με τα θεμελιακά ζητήματα της τυπικής, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης
- είναι αναγκαία η αξιοποίηση των εργαλείων αυτών στην αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων οι οποίες αντανακλούνται με σχεδόν ευθύ τρόπο στον εργασιακό βίο των υποκειμένων

κρίσιμα ζητήματα

- η διάσπαση του προσόντων και ο κατακερματισμός τους σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες που είναι τεμαχισμένες και ασυνάρτητες μεταξύ τους
- η «ασάφεια» που διακρίνει τον όρο «μαθησιακά αποτελέσματα»
- η διαφάνεια στις πιστοποιήσεις και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- η μονομερής ηγεμονία της αγοράς χωρίς τη διάσταση της κοινωνικής οικονομίας
- ο πληθωρισμός των προσόντων και αλόγιστη αναζήτηση αναγνώρισης και πιστοποίησης χωρίς αντίκρισμα με την παράλληλη δημιουργία μιας βιομηχανίας πιστοποιήσεων
- η «οπτική» της κινητικότητας της εργασίας
- η ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης/κατάρτισης και της δια βίου μάθησης
- η ενίσχυση του εργατικού δυναμικού και κυρίως των κοινωνικά και οικονομικά ασθενέστερων

